

Ekonomika lesního hospodářství

Cvičení

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Charakter a zvláštnosti lesní výroby a lesního hospodářství

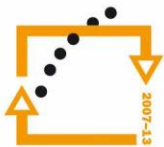
evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

**OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost**

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Ekonomika lesního hospodářství – 7. cvičení

Charakter a zvláštnosti lesní výroby a lesního hospodářství

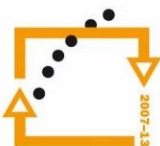
evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

- V procesu lesní výroby existují dva základní komponenty - člověk jako výrobce a lesní ekosystém.
- Lesní výrobu tedy lze rozdělit na dvě činnosti – na činnost člověka (vynakládání práce) a na činnost lesního ekosystému (růstové procesy).
- Obě tyto činnosti neprobíhají současně.
- Nejdříve je třeba vynaložit práci na založení (obnovu, reprodukci) lesa, potom probíhá proces růstu, přičemž se občasně vynakládá lidská práce (ochrana a výchova), a nakonec se opět uplatní činnost člověka při mýtní těžbě a realizaci produkce.
- K základním fázím procesu lesní výroby s vynakládáním práce patří: obnova lesa, výchova a ochrana lesních porostů a mýtní těžba.

Charakter a zvláštnosti lesní výroby

Za základní zvláštnosti lesní výroby se v současnosti považují zejména :

- specifické stanovištní nároky dřevin,
- forma účasti lesa ve výrobním procesu,
- výrobní doba a pracovní doba,
- časová rozdílnost výstupů v průběhu doby obmýetí,
- prostorová rozptýlenost,
- cyklus lesní výroby,
- sezónnost a vliv klimatických jevů,
- polyfunkčnost lesního hospodářství.

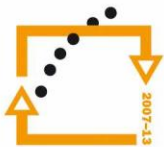
evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Specifické stanovištní nároky dřevin

- Jednotlivé lesní dřeviny mají specifické nároky na vlastnosti stanoviště, mají tedy vazbu na geografické a přírodní prostředí.
- Nositelem této vazby je kauzální vztah lesních porostů k nejdůležitějším prvkům fyzikálně geografickým a geologicko-pedologickým.
- Podle stanovištních podmínek lze lesy kategorizovat jako samostatné jednotky.

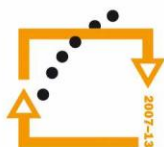
evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Forma účasti lesa ve výrobním procesu

- V pěstební činnosti, jejímž výrobkem je dříví na pni, je les dlouhodobě rozpracovanou výrobou.
- Časovým rámcem rozpracovanosti je obmýtní doba (výrobní doba) a zásoba lesních porostů je v určitém věku porostu jednak podmínkou přírůstu dřevní hmoty („dřevo roste na dřevě“) a jednak prostředkem své obnovy (přirozené i umělé).
- Lesní půda a porosty lesních dřevin jsou v praxi LH účetně řazeny k dlouhodobému hmotnému (investičnímu) nemovitému majetku.
- Náklady na pěstební činnost lesní výroby - včetně reprodukce lesních porostů, čili reprodukci majetku - jsou účtovány jako provozní a nikoliv jako investiční náklady.
- Hodnotu ročních vynaložených nákladů i dosažených výnosů lze tedy kvantifikovat nikoliv však srovnávat.

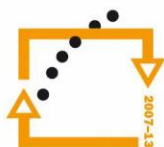
evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Výrobní doba a pracovní doba

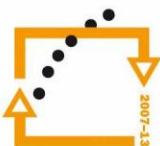
evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

- Mimořádně dlouhá výrobní doba, která se pohybuje od 30 roků u rychle rostoucích dřevin a lignikultur až do 200 a více roků.
- V kontrastu s touto délkou je pracovní proces, tj. období vynakládání lidské práce se záměrnou stimulací růstových procesů, prolínající se s přírodní procesy a tyto procesy respektující.

Časová rozdílnost výstupů v průběhu doby obmýetí

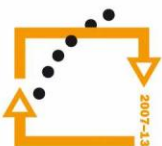
evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

- V průběhu obmýetní doby lze průběžně získávat výrobky (např. vánoční stromky a ozdobnou klest z prořezávek, tyče a ostatní výřezy z probírek apod.); existuje tedy časová rozdílnost v dokončování výroby.
- Výrobní proces nekončí jednorázově - jeho „ukončování“ je permanentní po celou dobu obmýetí.

Prostorová rozptýlenost

- Vysoká **prostorová rozptýlenost** souvisí s geografickými aspekty, lesnatostí území a jeho urbanizací.
- I když tato problematika souvisí se soustředováním pracovišť v lese - zejména tím, že se soustřeďují těžební činnosti, je vzájemná vzdálenost pracovišť i jejich vzdálenost od správních středisek (lesních správ) nejen významnou příčinou zvýšených režijních nákladů, ale ztěžuje i operativní řízení lesní výroby a ochranu lesů.

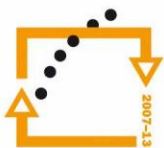
evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Cyklus lesní výroby

- **Cyklus lesní výroby** odvisí od hospodářského způsobu - je relativně uzavřeným obdobím od založení lesního porostu po jeho smýcení.
- Vyznačuje se opakovanou posloupností pracovních úkonů (např. obnova lesa či zalesňování, prořezávky, probírky, mýtní těžba) i výsledků výrobní činnosti (kultura, mlazina, tyčkovina, tyčovina, nastávající kmenovina, mýtní porost).

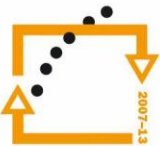
evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Sezónnost

- **Sezónnost** v LH je výrazná zejména v pěstební činnosti a je většinou způsobena biologickým charakterem této činnosti a její závislostí na klimatických a přírodních podmínkách.
- Vedle toho se v ekonomice významně uplatňují meteorologické vlivy (např. kolísání teplot, srážková činnost, sněhová pokrývka).
- U těžební činnosti se projevuje při respektování doby těžeb podle dřevin.

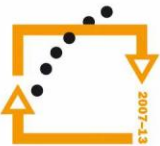
evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Polyfunkčnost LH

- Polyfunkčnost LH vyplývá z multifunkčního pojetí lesů, jež lze charakterizovat jako účinky a úlohu lesů jako souborů ekosystémů, hospodářských procesů a objektů na lesních pozemcích, odpovídající potřebám lidí a přímo nebo nepřímo využívané společností (např. funkce bioklimatická, dřevoprodukční, environmentální, estetická, homeostatická, hydrická, hygienická, krajinná, kulturní, léčebná, ochranná, rekreační, vodohospodářská, vojenská, zdravotní).

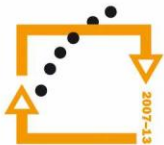
evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Charakter a zvláštnosti lesního hospodářství

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

- Zvláštnosti lesního hospodářství významně vyplývají ze specifického historického vývoje.
- Jestliže výroba dříví byla v minulosti v podstatě pouze extraktivní proces, pak hrozící nedostatek dříví si vynutil cílevědomější hospodářskou činnost a vznik LH jako samostatného odvětví společenské výroby.
- Les se stal předmětem vynakládání výrobních faktorů, získával hodnotu, stal se předmětem směny; dříví na pni se začalo cílevědomě vyrábět.

Charakter a zvláštnosti lesního hospodářství

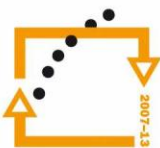
evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

- V průběhu vývoje postupně zaujala pěstební výroba dříví na první postavení primátu, který v souvislosti se zajištěním principu trvalosti vyvolal i odpovídající *hospodářskou úpravu lesů*.
- Narůstající význam lesů a LH v rámci státu a národního hospodářství vedl k vzniku *státní lesnické politiky*, základní zájmy státu byly zakotveny v zákonných předpisech, na jejichž dodržování dohlíží *státní správa lesů*.
- V poslední době k zvláštnostem LH přistupuje také *certifikace trvale udržitelného lesního hospodářství*.

Hospodářská úprava lesů

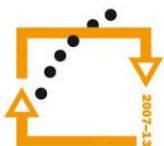
evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

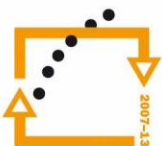
INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

- **Hospodářská úprava lesů** je soubor činností, z nichž nejvýznamnější - *lesní hospodářské plánování* uspořádává úkoly hospodaření v lese tak, aby bylo dosaženo trvalého a vyrovnaného využití lesa jako obnovitelného přírodního zdroje dříví a využití všech funkcí lesa ve veřejném zájmu.
- Lesní hospodářské plánování má několik úrovní - nejvyšší úrovní je *oblastní lesní plán*, který je zpracováván pro jednotlivé přírodní lesní oblasti a je východiskem pro zpracování *lesních hospodářských plánů* (LHP), zpracovávaných pro lesní majetky nebo jejich ucelené části, nazývané lesní hospodářské celky (LHC), a pro *lesní hospodářské osnovy*, zpracovávané pro zařizovací obvody.

Státní lesnická politika

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

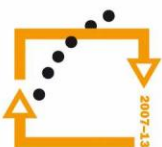
INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

- **Státní lesnická politika** sleduje trvalé zachování lesa pro budoucí generace.
- Les poskytuje nejen trvalou produkci dřeva, ale má i veřejně prospěšné funkce.
- Stát má zájem na trvalém a vyrovnaném využívání lesa jako obnovitelného přírodního zdroje a využívání lesa ve veřejném zájmu.
- Významným rysem lesního hospodářství je jeho **právní úprava**, jež vlastníkům lesů v principu ukládá hospodaření v lesích jako zákonnou povinnost.

Státní lesnická politika

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

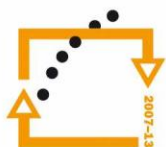
INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

- Výkonným orgánem státní moci v rámci LH je **státní správa lesů** (dříve tzv. „lesní dohlédací služba“, „státní péče o lesy“). Státní správa lesů zahrnuje činnost řídicí (koncepce, lesnická politika), činnosti rozhodovací (vydání správních aktů), a činnost dozorčí (dohled, kontrola).
- Výkon státní správy je věcně zaměřen na okruhy: ochrana lesního půdního fondu, hospodaření v lesích, ochrana lesů, vztahy mezi uživateli lesů a uživateli sousedních pozemků, poškození lesních pozemků, objektů a zařízení na nich, jakož i lesních porostů, opatření k nápravě, sankce atd.

Státní lesnická politika

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

- Zásady státní lesnické politiky byly schváleny usnesením vlády České republiky č.249 ze dne 11. května 1994.
- Koncepti resortní politiky Ministerstva zemědělství pro období před vstupem ČR do EU, část B „Koncepte lesnické politiky na období před vstupem ČR do EU“ schválenou usnesením vlády ČR č. 49 ze dne 12. 1. 2000.
- Národní lesnický program schválený usnesením vlády ČR č. 53 ze dne 13. 11. 2003.
- Národní lesnický program pro období do roku 2013 schválený usnesením vlády ČR č. 1221 ze dne 1. 10. 2008.

Státní lesnická politika

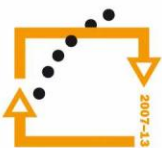
evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Nové Zásady státní lesnické politiky

- Zásady státní lesnické politiky byly schváleny vládou České republiky usnesením č. j. 854 ze dne 21. listopadu 2012.

Ke stažení na:

- <http://eagri.cz/public/web/mze/lesy/lesnictvi/koncepce-a-strategie/zasady-statni-lesnicke-politiky.html>

Certifikace lesa

- Hlavním účelem certifikace lesů je zajištění trvale udržitelného hospodaření u všech vlastníků lesů účastnících se regionální certifikace lesů.

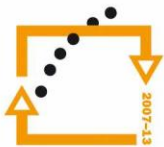
evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

**OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost**

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Certifikace PEFC

- Certifikace lesů systémem PEFC je jedním z procesů v lesním hospodářství směřujícím k dosažení trvale udržitelného hospodaření v lesích v České republice a zároveň usiluje o zlepšení všech funkcí lesů ve prospěch životního prostředí člověka.

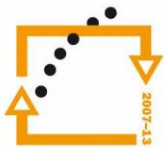
evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Certifikace PEFC

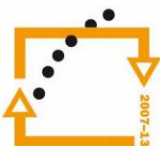
evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

- V České republice je prováděna certifikace prostřednictvím Českého systému certifikace lesů (CFCS – Czech Forest Certification Scheme), což je národní nezávislý systém platný na území České republiky.
- Správu CFCS, to znamená schvalování a revizi standardů, prezentaci a propagaci systému, zajišťuje PEFC Česká republika.
- CFCS splňuje všechny mezinárodní požadavky pro certifikační systémy.
- V červnu 2001 byl systém uznán Radou PEFC (Programme for the Endorsement of Forest Certification schemes), v letech 2005 a 2006 revidován a aktualizován a v prosinci 2006 na základě posouzení nezávislým auditorem opětovně schválen na období 5 let.

Certifikace PEFC

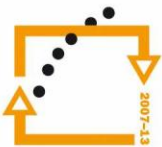
evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

- Jedná se o regionální certifikaci.
- Žadatelem je SVOL (Sdružení vlastníků obecní lesů).
- Regionem je Česká republika. Podpora od MZe.
- PEFC je nezávislá nevládní nezisková organizace, založena v roce 1999, členy asi 149 zemí.

Certifikace FSC

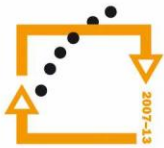
evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

- Certifikace FSC představuje důvěryhodný systém 1. lesní certifikace a 2. certifikace spotřebitelského řetězce s celosvětovou působností.
- Díky své transparentnosti, otevřenosti všem zájmovým skupinám a díky striktním sociálním a ekologickým standardům má FSC podporu největších environmentálních organizací jako WWF, Friends of the Earth nebo Greenpeace, stejně jako velkých obchodních řetězců, jako je Hornbach, IKEA, B&Q či Home Depot.
- FSC je nezávislá nevládní nezisková organizace založena v Torontu v roce 1993.
- V ČR schválen standart FSC v roce 2006. Podpora od MŽP.

Lesní certifikace FSC

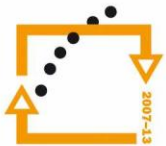
evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

- Lesní certifikační systémem FSC se rozumí proces kontroly konkrétního lesa za účelem zjištění, zda-li je obhospodařován v souladu se standardem FSC.
- Jestliže tomu tak je, má vlastník lesa právo používat pro dřevo ze svého lesa logo, které na trhu jeho dřevo odliší od dřeva nejasného původu.
- Rozloha lesů certifikovaných systémem FSC velmi rychle roste.
- V červnu 2009 bylo celkem certifikováno přes 114 milionů hektarů lesa v 82 zemích světa.
- Z toho zhruba polovina rozlohy připadá na Evropu.

Certifikace zpracovatelského (spotřebitelského) řetězce (C-o-C, chain of custody)

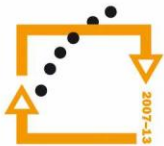
evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

- Prostřednictvím **certifikace zpracovatelského (spotřebitelského) řetězce (C-o-C, chain of custody)** je možno zaručit, že konečný výrobek pochází z lesů s certifikátem FSC.
- V praxi to znamená, že každý zpracovatel ve zpracovatelském řetězci od lesa k zákazníkovi musí získat certifikát FSC.
- To dává zákazníkovi jistotu, že kupuje výrobek z šetrně obhospodařovaných lesů.
- Výrobky s logem FSC představují ve většině západoevropských zemí již několik procent trhu.
- Jejich podíl rapidně roste: trh se ročně zvětšuje o desítky procent a prodává se více než cca 20 000 druhů výrobků s logem FSC.

Certifikace zpracovatelského (spotřebitelského) řetězce (C-o-C, chain of custody)

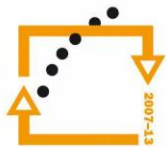
evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

- Certifikát FSC má dnes oprávnění používat cca 13 706 firem ve zpracovatelském řetězci (dřevozpracovatelé mající certifikát FSC - 2012).
- Na trhu najdeme FSC certifikované hračky, nábytek, okna, dveře, schody, železniční pražce, zahradní nábytek, nábytek do domácností, kanceláří, potřeby pro kutily, kuchyňské náčiní a stavějí se domy a mosty ze dřeva FSC. Velký rozmach zaznamenává výroba certifikovaného papíru a vydávání knih, časopisů a jiných publikací na FSC papíru.

Důležité internetové odkazy

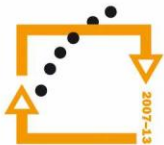
evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

**OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost**

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

- www.pefc.cz
- www.czechfsc.cz